

NOVICE

Osebnosti.

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili vlč. gg.: Anton Oblak, provizor v Razboru pri Slovenjgradu, kot župnik istotam; Ivan Mak, kaplan v Dravogradu, kot župnik pri Sv. Petru na Kronske gori; Julij Vajda, župnik na Prihovi, kot župnik pri Sv. Križu na Slatini in Franc Ks. Meško, dekanjski in župnijski upravitelj v Selah pri Slovenjgradu, kot župnik istotam. — Postavljeni so bili č. gg.: Ivan Strnad, kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu, za provizorja istotam; Janez Medvešek, župnik in dekan v Vidmu, za soprovizorja v Brežicah; dr. Anton Trstenjak, kaplan v Ribnici na Pohorju, za spiritala v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; Franc Petančič, semeniški duhovnik, za III. prefekta istotam; Jožef Kolarič, kaplan v Sladki gori, za provizorja istotam, in Ignacij Paluc, kaplan na Prihovi, kot provizor istotam. — Nastavljeni so bili: p. Jožef Lapuh, gvardijan kapucinskega samostana v Ptuj, kot kaplan na Hajdini; Alojz Sunčič, provizor pri Sv. Križu na Slatini, kot prvi kaplan istotam; Franc Orešnik, lavantinski duhovnik, tačas na dopustu radi nadaljevanja bogoslovnih študij na zavodu Institut Catholique v Parizu, v Négovo. — Dopust radi bolezní je dovoljen p. n. g. dr. Jožefu Somrek, profesorju pastoralnega bogoslovja v Mariboru.

Nesreče.

Ogenj. Posestniku Franciju na Jurjevi pri Ribnici na Kranjskem je ogenj uničil s senom založen skedenj, voze, slamoreznico, razno poljsko orodje ter spravljene letošnje poljske pridelke. Škoda znaša 30.000 Din, zavarovalnina komaj 10.000 Din.

Popolen učinek
dosežeš samo tedaj,
če raztopiš **Persil**
v mrzli vodi

Persil varuje perilo

Za namakanje perila vzemi Henko!

Požar uničil kozolec. Posestniku ter bivšemu županu Zagorcu v Orehovici na Dolenjskem je uničil ponočni ogenj kozolec dvojnik, ki je bil poln ajde in krme.

Smrt po nesreči. V Železnikih pri Škofji Loki je zagrabila transmisija v Egrovi elektrarni 62letnega pismonoša Franca Gojo. Goja se je sklonil preko jermenja, ki ga je zgrabilo za suknjo. Ker ni bilo nikogar, ki bi bil ustavil tok, je transmisija zasukala žrtev krog osi in ga je tresčila po zasukanju ob betonska tla, da je obležal pri priči mrtve. Goja zapuščal ženo in 4 deloma nepreskrbljene otroke.

Razne novice.

Organisti, pozor! Pred kratkim je naše Društvo organistov za mariborsko škofijo poslalo svojim članom položnice za poravnavo članarine, katero nekateri dolgujejo že več let. Člani se opozarjajo tem potom na sklep lanskega občnega zbora, da se bodo na letošnjem občnem zboru, ki se bo vršil meseca novembra, izključili vsi tisti, ki članarine vsaj delno ne poravnajo. Vsem organistom, ki niso člani Društva organistov, in tem, ki ne poravnajo naročnine, se na razna vprašanja in prošnje sploh ne bo odgovarjalo. Tudi pri od-

daji služb se bo društvo oziralo samo na člane. Toliko v vednost, da ne bode potem nepotrebnega tarnanja.

Razstava šolskih vrlov in štajerske kokoši za srez Celje se preloži na 27. do 30. t. m.

Zagonetna smrt. Pri Cerkljah v bližini Kranja so potegnili iz vode pri Kočevarjevem jezu na Zg. Brniku neznan moško truplo. Mrtvi je imel na glavi dve kot z nožem zasekani rani ter prazne žepe. Vsi zunanji znaki kažejo na zločin. V neznancu so kmalu ugotovili 59letnega vdovca Janeza Mačeka iz Praprotnice. Pred tremi leti se je vrnil iz Amerike. Ni še dognano, ali je zašel v pijanem stanju v vodo, ali ga je pa kedo najprej ubil, izropal in ga šele nato vrnil v jez.

Smrt pri prehodu meje. Posestnik F. Birtič je hotel brez predpisanih papirjev prekoračiti našo in italijansko mejo, da bi obiskal na smrt bolno taščo. Kljub pozivu obmejne straže ni obstal in strel ga je pogodil smrtno.

Obžalovanja vredni slučaj.

Krvav obračun. V Ivanjskem vrhu pri Gornji Radgoni se je zopet odigralo vse obsodbe vredno krvavo dejanje. 27-letni kmečki fant Franc Kaučič iz Ivanjcev se je podal v družbi 19letnega Iva-

Avtomobilisti in nezgode.

Največ nezgodam so izpostavljeni avtomobilisti v drugem letu. To dejstvo si razlagajo na ta način, ker vozi avtomobilist prvo leto previdno. V drugem letu se je že povzpeli do večjega zaupanja vase, a mu še manjka zadostna izkušnja.

Sigurnost prstnih odtisov.

Tekom zadnjih 30 let se je ugotovitev osebnosti s pomočjo prstnih odtisov toliko izpopolnila, da so došli na ta način 400 tisoč oseb, ne da bi se bil urinil kak pogrešek.

Podaljšanje dolgotrajnega človeškega življenja.

V splošnem se je ži-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Dva lovca sta oddala strela. Po šotoru je skočila zverina visoko v zrak, coknila na tla, bolestno zarjula in po njej je bilo. Vestmani so se bližali previdno ustreljeni mački in dognali, da je zadeta na smrt.

Drugo jutro, ko so žival odrli, so videli, da je bila jaguarka. Nekdo jo je bil že obstrelil v prednji del prs. Kroglja je običala in rana se je grozno ognojila. Jaguarka bi bila itak kmalu poginila vsled posledic prvega zadetka. Nabrani gnoj je žival žgal, bila je vsled onemoglosti izstradana, plašila jo je nevihta, v skrajni sili in v neznosnih bolečinah se je zatekla pod najbližjo streho zunaj na travniku.

O redkem obisku jaguarke smo še dolgo razpravljali.

Naš odpočitek v naselbini Café med iskalcij dijamantov se je bližal koncu. Če smo hoteli doseči pred deževno dobo naš cilj — zlato dolino, smo morali na noge in naprej ob reki Rio das Garcas skozi pragozd ter dalje in dalje, kakor

13

je označil pot pri tamošnjih Indijancih premnili belokožec, ki je videl suho zlato na površju zemlje.

Po nasvetu domačinov smo zamenjali naše voze za mule in konje, ker z vozom skozi tajnosti braziljanskega pragozda še ni doslej najbrž nikdo poskusil.

Kakor ribje oko čistega jutra se je podala naša karavana na pot iz naselbine Café po stepi, preko vod in potokov do reke Rio das Garcas, kjer smo srečavali iskalce dijamantov. Prodirali smo navzdol ob reki, ki se vije pred izlivom v mogočen pritok veletoka Amaconas skozi pragozd. Pot je bila res težavna. Prav hvaležni smo bili domačinom za nasvet zamenjave okornih vozov z mulami ter konji. Prekoračili smo že toliko mest, kjer bi z vozom nikamor ne mogli. Tod gotovo še ni škripal nikdar kak voz, saj zarez od koles ni bilo videti nikjer. Zadnji ljudje, katere smo srečali, so bili posamezni iskalci dijamantov. Od teh smo zvedeli po tridnevem bolj počasnem romanju, da bomo kmalu v pragozdu in da je obsežen, da menda sploh ni iz njega izhoda. Po jasnih pragozda bivajo več ali manj divja indijanska plemena, ki ne želijo nobenih stikov z belokožci.

Prerokovanja za pot iz ust zadnjih ljudi res niso bila razveseljiva, a smo le šli naprej in na-

na Gomzi iz Cogetincev na dom 25letnega Antona Rakuša na Ivanjski vrh. Fantje so imeli spore radi nezakonskega očetovstva in so obnovili prerekanje pri tokratnem posetu na Rakuševem domu. Med preprirom se je Rakuša toliko razjezil, da je odhitel v sobo. Medtem je ostal Franc Kaučič s svojo družbo zunaj pred hišo, oddaljen kakih 10 korakov, naslonjen ob svoje kolo. Ant. Rakuša je v sobi pograbil nabito lovsko dvocevko. Ustrelil je skozi okno. Sedaj pravi, da je to storil v nameri, da splaši in odpodi od hiše nepovabljenega gosta, ki ga je tako hudo razžalil. A strel je zadel Franca Kaučiča naravnost v glavo. Zaradi prestrelka lobanjske kosti so izstopili možgani. Kaučič se je takoj zgrudil in obležal mrtev, njegov spremljevalec Gomzi Ivan pa je bil ranjen od svinčene šibre nad levim očesom. O žalostnem dogodku je bilo nemudoma obveščeno orožništvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici, ki se je skupno z g. zdravnikom dr. Petrom Sokolovim podalo na kraj uboja. Zdravnik je mogel samo ugotoviti, da je pri Francu Kaučiču nastopila smrt takoj in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman, med tem ko je nudil ranjenemu Gomziju prvo pomoč ter odredil njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. Truplo Franca Kaučiča je bilo prenešeno v mrtvašnico v Negovo, kjer je izvršila raztelesenje sodna komisija iz Gornje Radgone, Anton Rakuša pa je bil aretiran.

Uboj. Krog 8. ure zjutraj je prišel 21letni Gabrijel Brusar iz Leskovca v Halozah k posestniku Ivanu Koledniku v Strmcu, občina Leskovec. Oba omenjena se nista nič kaj rada videla. In tako je prišlo tudi pri tokratnem srečanju vsled Brusarjeve vinjenosti do prepira. Kolednik, kakor sam trdi, je z vso naglico segel po puško in je oddal iz nje strel, ki je zadel Brusarja v prsa in ga usmrtil pri priči. Sodnija je odredila sodno raztelesenje ustreljenega, ki se je vršilo v mrtvašnici pri Sv. Andražu

v Halozah. Komisija je ugotovila, da je raztrgal strel Brusarju pljuča ter jetra. Aretirani Kolednik trdi, da je streljal v silobranu.

Poskus ropa pred sodniki. Mariborsko sodišče je obravnavalo 10. oktobra naslednji slučaj poskusnega ropa: V noči 3. oktobra 1933 je napadel 26letni delavec Anton Šuen iz Gabernika v gozdu Nežo Šegula, ki se je vračala iz Ptuj, in ji je skušal odvzeti denar. Napadena ženska je prepoznala napadalca, je pričela vpiti na pomoč in nasilnež je moral pobegniti brez plena. Šuen je bil obsojen na poldrugo leto ječe.

Brata med seboj. V Stožicah v občini Ježica na Kranjskem se je odigral dne 11. oktobra zvečer žalosten družinski dogodek. Šest odraslih otrok je večerjalo pri posestniku Jakobu Jernejcu. Pri večerji je vrgla ena od deklin v šali nekaj v brata Lojzeta, ki se je tako razljutil, da je pograbil nož in se pognal za sestro. Med brata in sestro je skočil brat Franc, ki je prestregel nož in mu je rezilo prerezalo glavno žilo. Z nožem zadeti je hitro izkrvavel. Ubijalca Lojzeta so zaprli in ga oddali v zapore v Ljubljano.

Prah in nesnaga sta največja škodljivca vsakega perila. V medsebojnem podpiranju razjedata nitke perila, ki v teku časa prične razpadati. **Zlatorogovo milo** pa s svojo obilno in gosto ter snežno belo peno očisti perilo vsake nesnage in ga s tem napravi trpežnim. Z **Zlatorogovim milom** oprano perilo je lepše kot novo. To ljudski glas dobro ve in pravi: »Le **Zlatorog milo** da belo perilo!« To milo priporočamo tudi mi, saj je res dobro in tudi domače! 847

Franc Jožefova grenčica urejuje redno odvajanje in je priporočljiva za duševne delavce in živčno slabe žene.

Zavese in drugo moderno pohištveno blago, kakor tudi izgotovljene madrace in odeje iz vate si preskrbite poceni v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Pišite po ilustrirani cenik.

Misijonski koledar 1935. Letnik XVI. je izšel v Grobljah pri Domžalah. Cena 10 Din. —

Misijonski koledar ima prednosti vseh dosedanjih in jih celo prekaša. Naslovna slika je štiribarvna. Notranjost krasi 90 slik in vinjet. Vsaka stran audi očem novo lepoto in zanimivost. Vsebina je poučna, a obenem mikavna in zabavna. Deloma je opremljena z zemljepisnimi. **Naroča se v Misijonski tiskarni Domžale-Groblje.**

Pričela se je sezona plesov in plesnih vaj. Za iste si preskrbite za plesne toalete Črepe de chine po Din 34.— v Trgovskem domu Stermecki, Celje. Zahtevajte vzorce in cenik.

Čitanka za prvi razred. Dosedaj vpeljana Widrova čitanka za prvi razred je pošla. Na razpolago je še Majcenova »Prva čitanka«. Priporočamo vsem šolskim vodstvom, da naročijo to knjigo, katere cena je samo 5 Din. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Stvarni pouk v prvem razredu. Strokovnaška knjiga, ki jo potrebuje vsak učitelj, kateri uči v prvem razredu, je še nekaj izvodov na razpolago. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Križ na Donački gori. V spomin 1900letnice odrešenja naj stoji križ na Donački gori. Kupite razglednice tega spomenika in knjižico: »Ob solnčnem vzhodu«, ki jo je spisal dr. Merhar. Razglednice so po 1 Din, knjižice po 5 Din. Čisti dobitek gre za spomenik. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nova knjiga za duhovnike in voditelje Marijinih družb. Srečko Gregorec, Per Mariam ad Jesum. 45 Din. Knjiga obsega do 60 govorov o Marijini družbi in za Marijino družbo. Govori so v celoti nakazani, da ni treba ničesar drugega, kako samo to v roke vzeti. Gospode duhovnike vabimo, da si knjigo čim prej naročijo potom Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Slovenska Krajina.

IZ SIBIRIJE.

Letos se je pri bralcih »Slovenskega gospodarja« razvilo veliko zanimanje za Prekmurje. Pa jim radi postrežemo s čistimi opisi naših zadev. Še pred 30 leti je starostni luteranski župnik Berke v Goriških Križevcih kazal na ljuto-

prej ob reki, ki nam je bila edini kašipot, od katere se nismo smeli ločiti že radi pitne vode ne.

Po moji glavi se je premetavalo križ-kraž, kar sem čital ter čul o čarobnih tajnostih pragozda. Hrepenel sem s polno dušo, da vidim in se prepričam na lastne oči, ali hrani ter čuva neizmerni obseg drevja ter rastlinstva tolikanj povdarjene zanimivosti, lepote, skrivnosti ter nevarnosti. Pred zavalovanjem reke v temo in tajinstvenost pragozda smo taborili in prenočili. Zjutraj na vsežgodaj se je spustila naša karavana v svetišče popolne negotovosti in mogoče celo žalostnega pogina!

Obrežni pragozd ob obeh straneh reke je bil še nedotaknjen in ga je lažje prekorati, kakor že enkrat posekano hosto. Nikoli ne bom pozabil na skrivnostno svečanost te goščave. Jaz, ki sem zrasel v evropskih mestih, nikoli nisem mogel niti sanjati o tako visokih drevesih in mogočnih deblih. Kakor krasni stebri so se ponosno dvigala visoko nad našimi glavami. Oko je komaj segalo tja gor, kjer so se spletale njih veje v visoke oboke ter je vstvarjalo zelenje neprodorno senčnato streho, skozi katero je le tu in tam prodiral zlat solnčni žarek, ki je spuščal ozko, trepetajočo, bleščečo sled v veličastno temo.

Umolknili smo in postali resni, med tem ko smo neslišno jezdili po mehki, debeli preprogi iz

trhlih rastlin. Če bi bil potoval sam, ne bi bil znal za imena teh gozdnih orjakov, a moji tovariši so mi kazali cedre, velika bombaževa drevesa, rdeč les in vse ostale nebrojne rastline, s katerimi je postal ta del sveta za človeški rod poglavitni dobavitelj vseh rastlinskih sirovin. Živo pobarvane orhideje in čudno slikovite plezalke so se vzpenjale po temnih deblih, in tam, kjer je padal slučajno bežni solnčni žarek na razkošne temnoplave cvete slaka, se mi je zdelo, da doživljam uresničene sanje o pravljicni deželi. Sleherno, temi sovražno življenje hrepeni v teh neizmerno razsežnih gozdovih po luči ter se bojuje za njo. Vsaka, tudi najmanjša rastlina, se zvija in vzpenja proti zeleni površini ter se mora mukoma oprijemati močnejših in večjih bratov. Plezalke so tu izredno bohotne in velike. Tudi rastline, ki ne spadajo drugod med ovijalke, se tu naučijo rešiti se muke teme, in tako lahko vidimo, kako se ovijajo okoli cedrovih debel navadna kopriva, jasmin ter celo jactarapalma, da bi se povzpeli do vrha drevesa. Nobenega živalstva ni bilo opaziti med temi veličastno izpeljanimi oboki, ki so se nam odkrivali med potjo. Neprestano brenčanje visoko nad našimi glavami je pričalo, da biva tam v solnčni luči pisana množica opic in kač, ptic in lenivcev, ki so morali začudeno gledati naše pritli-

vljenska doba pri človeku precej dvignila. Novorojeni deček lahko računam, da bo doživel 56 let, deklica pa 60 let. Pred 50 leti sta bili zgorajni številki še 42, oziroma 45 let.

Nekoč in danes.

Prva nemška lokomotiva se je imenovala »orel«. Številke za železniške stroje so upeljali mnogo pozneje. Prvi stroj orol je imel 10 konjskih sil, kakor današnji mali avto. Današnje velike lokomotive za brzovlake imajo — 2000 konjskih sil, njih brzina znaša v Nemčiji 100 km na uro in vlečejo za seboj 600 ton tovara. Tak orjaški parni stroj je dolg 23 m.